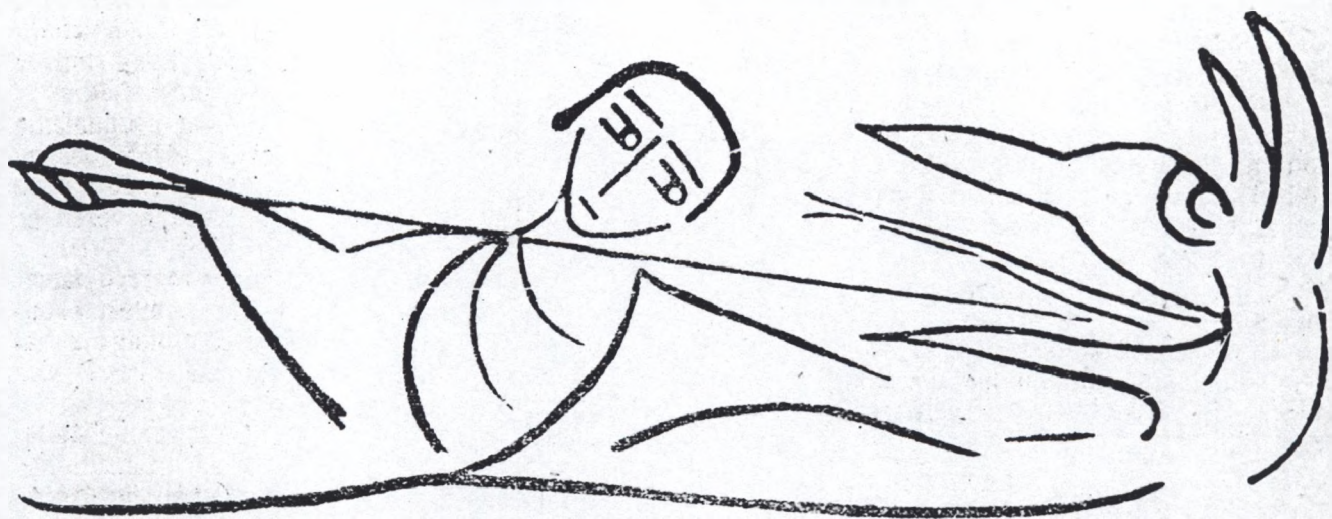

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

2. szám.

XV. évfolyam.

1944. január 15.

Béke éve lesz-e 1944?

Irta: Nagy Miklós Kristóf.

Új évbe léptünk. Új fuvallat csapott meg bennünket, érezzük, hogy újra lezárult egy év és kezdődik egy új. Ettől az évtől sokat remélünk, mindenki azt beszéli széltében-hosszában: „Ez az év a béke éve lesz.“

Megpróbálom elemezni a különböző államfők beszédét és megkísérlem megállapítani, hogyan képzelik a különböző államfők az 1944-es évet.

Roosevelt, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke karácsonyi beszédében kiemelte az 1944-es év döntő fontosságát. Angolszász részről mások is így nyilatkoztak. Nem csak ezek, hanem az összes többi nyilatkozatok is mind kiemelik, hogy 1944-ben valami olyan fog történni, ami még nem volt a világtörténelemben. Egyesek szerint nyugati előzőnlés, mások szerint óriási német légitámadás Anglia ellen, mások viszont villámbékét jósolnak.

A megnyilatkozások időrendjében második helyen áll VI. György angol király karácsonyi szózata. Beszédében kijelentette, hogy győzelem veti hitét.

Nyilatkozott Petain francia államfő is. Beszédében óva intette a franciákat attól, hogy a következő évben polgárháború törjön ki francia és francia között. „Ez az utolsó intésem — mondotta Petain államfő — az ellen, hogy a franciák visszatérjenek a legrosszabb napokhoz,“ az elégedetlenkedéshez és a vezetőség becsúszásához.

Nyilatkozott van Kleffent emigráns holland külügyminiszter is. Hollandia hajlandó együttműködni Angliával.

Újévkor Hitler vezér és kancellár napiparancsot intézett a német hadsereghez és kiáltványt a német néphez. Ő is úgy nyilatkozott, hogy 1944 a döntés, a győzelem éve lesz.

Karácsony délelőttjén XII. Pius pápa lépett a mikrofon elé. Kérte az emberiséget, tegyék félre a gyűlöletet és a megtorlást és vegyék elő a békét és a szeretetet. Hallgattam a beszédet és érződött a hangján, hogy meg akarná gyógyítani a vérző világnak minden sebet. Bár ez az év meghozná a krisztusi békét amelyben nem gőgös a győző és nem megalázott a legyőzött.

Részletes tudósítás az „Angyali Pásztor“ c. film bemutatójáról.

Tudósította: vámosi Nagy Miklós Kristóf.

Amikor erre a filmelőadásra elmentünk, tudtam és éreztem, hogy rendkívüli élményben lesz részem. Az előadást a Városi Színházban a Katolikus Dolgozó Nők Egyesülete rendezte. A nézőtér tömve volt közönséggel. A bevezetőt Sármány S. központi titkárnő mondta. Majd peregni kezdett a film. Első jelenetek római és vatikáni látképek, majd áttért XI. Pius halálára. A nagy pápa munka közben halt meg. Előző nap még fogadott és másnap meghalt. Egymás után jöttek a különböző bíborosok az új pápa megválasztására. A Szt Péter-téren százezernyi tömeg várja az eredményt. Kihirdetik, hogy Pacelli Jenő, az előző pápa szeretett bíboros államtitkárát „Habemus papam“ kiáltással pápává választották. A közönség köréből meghatott sírás hallatszik.

További képekben látjuk a pápa életét. Reggel korán kel, egyszerű házi kapolnájában elmondja

napi miséjét, 9-kor jön hozzá a bíboros államtitkár a folyó ügyekről jelentést tenni. Látszik a filmen a pápa, amint olvasva sétál a vatikáni kertben. A film külön részt szentel a pápa békemunkájának. Hadigondozó irodát állít fel a Vatikánban, ahol tudakozódnak az anyák, apák és rokonok, más világrészben maradt hozzátartozóik iránt.

Utolsó részben a filmen a kihallgatásokat látjuk. A pápa külön fogadja a hadirokkantakat, külön a jegyeseket, külön a munkásokat. Mindenkiel beszél és mindenkit megáld.

A befejező részben a legszebb, amikor a pápa püspökké szentelésének huszonötödik évfordulóján először megengedte, hogy felvegyék filmre a miséjét.

Ezzel fejeződik be a magasztos film. Az emberek könnyes szemmel jönnek ki. Gondolkodásom bevált, gyönyörű élményben volt részem.

Az „Ezüstflotta“ kincsei.

A spanyol közvélemény az utóbbi időben ismét nagyon sokat foglalkozik az „Ezüstflotta“ kincseivel, amelyek Vigo városának kikötője előtt, az Atlanti-óceán hullámai közt fekszenek most már 241 éve.

Mi volt a híres „Ezüstflotta“, amely annyira izgatta valamikor az emberek képzeletét és amely iránt a heves érdeklődés időközönként ismételt felfedezést hozott?

Spanyolország a XVII. században évenként hadihajókat küldött Amerikába, tengerentúli gyarmataira, amelyek összegyűjtötték és Európába szállították a bányákból nyert aranyat, ezüstöt. Az „Ezüstflotta“ — így nevezték a kincs összegyűjtésére kiküldött hadihajókat — igen jelentős értékeket hozott.

1702-ben Spanyolország háborúba keveredett Angliával és ellenséges viszonyban állt Hollandiával. Az angolok megtámadták, hogy az „Ezüstflotta“ éppen hazatérőben van drága rakományával. Üldözöbe vették. Valóságos versenyfutás keletkezett a spanyol hadihajók és az angol-holland egyesült üldözők között. A spanyolok már-már befutottak Vigo kikötőjébe, amikor az üldözők utólérték őket. Ekkor — 1702 szeptember 23-án — a flotta vezetőjének, Manuel Velasco y Tejada tengernagynak parancsára a legénység megfúrta a hajókat s azok kincsükkel együtt elstüllyedtek.

Csakhamar megindult a kutatás a levéltárakban, leírásokban, korai feljegyzésekben, hogy megtudják: tulajdonképpen mennyi az értéke a hullámsírbán fekvő ezüstnek, aranynak. Találtak is feljegyzéseket, ezek szerint az „Ezüstflotta“ egy-egy útjáról ritka tengerentúli fűszereket, 20—30 millió befizetett adót és kibányászott ezüstöt, aranyat hozott magával. Azt is sikerült megállapítani, hogy a Vigónál elsüllyesztett hadihajókon 45 millió aranytallér volt.

A feljegyzésekben nyoma van annak, hogy már 1728-ban egy Goubert nevű francia foglalkozott a kincsek kiemelésének gondolatával. Ugyancsak megpróbálkozott ezzel egy Evans nevű angol

is. Sikerült is nekik néhány drágaságot a felszínre hozni.

Ezután száz év mult el és a kincsek nyugalmát nem zavarta senki. Ekkor azonban, 1829-ben, az angol Dick a maga kockázatára, vállalkozott a kincsek kibányászására. A spanyol kormány állandóan szemmel tartotta Dicket, de hogy milyen eredménye volt a vállalkozásnak, nem tudták megfigyelni, mert az angol egy napon nyomtalanul eltűnt. Dick évek múlva a skóciai Perth városában bukkant fel, nagy birtokot vásárolt és szép palotát építtetett, amelyet „Dollar House“-nak nevezett el.

A XIX. században több kísérlet történt a kincsek megmentésére. Idras néven részvénytársaság alakult, mert a 45 millió arany emléke állandóan kísértett. A társaság emberei csakugyan halásztak is ki ágyúkat, vasrudakat, hajóalkatrészeket és némi ezüstöt is.

Azután évekig ismét nem történt semmi. 1934-ben azonban újra sok szó esett az „Ezüstflotta“ kincseiről. Egy Manuel Mosco y Duran nevű mérnök engedélyt kért a spanyol kormánytól, hogy a kincseket kiemelje. Az engedélyt megkapta, de mielőtt munkához láthatott volna, kitört a polgárháború és a mérnök a harctéren hősi halált halt.

Néhány évig nem történt semmi.

1941-ben a spanyol nemzeti kormány az engedélyt Duran mérnök özvegyének ismét kiadta és ez két társával együtt vállalkozott férje tértveinek végrehajtására. A kormány azonban a következő feltételeket kötötte ki:

Ha a kiemelt kincsek értéke az egymillió pesetát eléri, az államot az érték 20 százaléka, tízmillió pesetának 30 százaléka és ezenfelül 50 százaléka illeti meg.

A „Galeón Vigo“ (Vigoi gálya) néven megalkult társaság azután munkához is látott, de a világháborús nehézségek miatt csakhamar kénytelen volt a műveletet abbahagyni.

Ember, ne hazudj!

Két francia tudós hazugságmérő gépe.

„Hej, ha ennek az embernek a szívébe láthatnánk“ — gondoljuk gyakran, amikor valakinek az őszinteségében kételkedünk. Ugyanezt gondolják a szerelmesek, akik nem hisznek egymás érzelmeiben, de ugyanezt gondolja a bíró is, miközben a vádlott a terhelő bizonyítékokkal ellenkező vallomást tesz. Sajnos, a bölcs anyatermészet — ő bizonyára tudja, miért — megfosztott bennünket attól a képességtől, hogy embertársaink gondolataiban, érzéseiben úgy olvassunk, mint valami nyitott könyvben. Ez a könyv örökre zárva marad előttünk.

Az ember azonban nem egykönnyen nyugszik bele ebbe a titokzatosságba. A modern technika már hosszabb idő óta kísérletezik olyan szerkezet előállításával, amelynek révén, ha mások gondolataiban, érzéseiben nem is olvashatunk, legalább annyit sikerüljön róluk megállapítani, hogy ezek őszinték-e, helyesebben, hogy a kimondott szavak fedik-e a gondolatokat és érzéseket.

A hazugságmérő gép.

1938-ban az amerikai törvényszékek bevezették egy bostoni egyetemi tanár, Martin Fisher találmányának használatát és ez a találmány nem volt egyéb, mint olyan villamosszerkezet, amellyel leleplezhető volt a hazugság. Nemsokára Németországban is foglalkozni kezdtek a találmánnyal, amelyet rádió-távollátókészülékkel tökéletesítettek. A rajnavidéki rendőrség nagy eredményekkel használta ezt a készüléket.

Most két francia tudós, Ivan Bernard és Guelma strassburgi egyetemi tanár, végleg tökéletesítette a találmányt, amely felfogja és lerögzíti az agyból kiinduló hullámokat.

A találmány alapötlete époly egyszerű, mint amilyen meglepő. A két tudós szerint az agy tulajdonképpen nem más, mint egy elektromos telep, amelyből villamos hullámok sugároznak ki. Miért van az például, hogy az ember találkozik egy mérőben ismeretlen valakivel, aki első pillantásra rokonszenves vagy ellenszenves? Ezt is csak az egyik emberből a másik felé áramló villamosáramok magyarázzák meg.

A két francia tudós új gépezete állítólag lehetővé teszi a gondolatok és érzések ellenőrzését. A kísérleti alanyt leültetik egy kényelmes karosszékbe, azután érzéstelenítik fejbőrét és ötcentiméteres tűket szúrnak bele. Ezeknek a végén finom drót van, amely galvanométerhez vezet. Az agy — a két tudós elmélete szerint — ugyanolyan hullámokat bocsát ki, mint a szikratáviró, csak természetesen sokkal gyengébb frekvenciájúakat. Ez a rendkívül érzékeny szerkezet könnyen feljegyzi és megrögzíti az agyműködés különböző behatások következtében fellépő változásait.

Amikor a kísérleti alanyt ilyenformán felszerelték a szükséges gépezettel, a kísérletet végző orvosok beszélgetni kezdenek vele. Mindenféle közömbös dologgal kezdik a beszélgetést és a kísérleti alany válaszai mind megfelelnek egy-egy villamos kislülésnek. Amíg a beszélgetés teljesen közömbös és az illető számára érdektelen témáról folyik, a galvanométer mutatója a nulla körül vibrál. Abban a pillanatban azonban, hogy az illető szavai és eltitkolt gondolatai között különbség áll fenn, a mutató a tizes számra ugrik. Minél kétségbeesettebb erőfeszítéssel igyekeznek a kért gondolatokat szavakkal palástolni, annál izgatottabban vibrál a mutató. A hazugság kétségtelen, amikor a mutató a 15-ös számot is elérte.

Kivégzések.

A Bizalom olvasói tudják jól, hogy Magyarországon rögtönítélő bíróság (statárium) is működik jelenleg. Azok a lopások, rablások, amelyek az elsötétítés alatti történnnek, a rögtönítélő bírósághoz jutnak s érettlük halálbüntetés jár. A halálbüntetést az ítélet kihirdetése után egy órával végrehajtják. Polgári személyeket kötél általi halállal (akasztás), katonákat pedig agyonlövésével végezték ki.

Mióta a statárium életbe lépett már sok halálos ítéletet mondtak ki és hajtottak végre. A közelmúltban — többek között — agyonlövés útján végeztek ki egy 28 éves fiatalembert, aki már előzőleg többszörösen volt büntetve és most 5—6, éjjel elkövetett betörés lopás miatt került a katonai rögtönítélő bíróság elé.

A Bizalom szerkesztőségét ennek az embernek a viselkedése és szomorú vége nagyon közelről érintette, mert élő példája volt annak, hogy saját szerencsétlenségét egészen a saját hibája idézte elő. Tudjuk jól, vannak olvasóink között olyanok is, akik nem csak saját hibájukból kerültek a büns cselekvés útjára, hanem saját hibájukon kívül más szomorú körülmények is közrejátszottak. Mindig kértük és kérjük ezeket, hogy ne jussanak maguknál rosszabb és elvetemültebb társaik befolyása alá. Ellenkezőleg, ők legyenek erősebbek és próbálják a náluknál romlottabbakat észretéríteni. Minden ember lelkében van jó és rossz, van gyöngeség és erő. Saját magunkkal szemben igen szigorúaknak kell lennünk és követelődzöknek! Kérlelhetetlenül meg kell kívánnunk magunktól, hogy jobb lelkünkre hallgassunk, maradjunk erősek s ne essünk áldozatul saját gyöngeségünknek. Nálunknál rosszabb embertársainkat pedig fel kell világosítanunk arról, hogy ők is tudnának, ha akarának, a tisztesség útjára jutni és ott sokkal több szerencse érné őket, mint a mostani útjukon. Lehet hogy gyermekkorukban nem nevelte őket senki, most pedig nem hallgatnak már másra, csak sors-társaikra. Ezért a börtön falai között is a jobbaknak megvan a hivatásuk a többiekkel szemben s ők talán több eredményt tudnak elérni, mint a Bizalom.

Az imént említett fiatalember — nevezzük őt Lázárnak — sorsa pedig hangosan bizonyítja, hogy milyen baj támad abból, ha az olvasók nem hallgatnak a Bizalom szavára. Úgy érezzük, hogy most, amikor ő már levetkezte testét s lelke átment a halál kapuján s nem földi, hanem égi bírái előtt áll: egykori sors-társaiknak szívesen elmondaná életének azt a tanulságát, ami az élőknek javára válik s amit ő bizony nem szívlelt meg.

Éppen börtönben volt, amikor jött a híre annak, hogy a börtönökben soroznak s állítólag lehet katonának jelentkezni. A Bizalom akkori számában erről a kérdéstről meg is jelent egy cikk. Az volt benne, hogy lám, megint adódik egy szerencsés alkalom a bűnözők életében arra, hogy multjukkal szakítsanak és váratlanul, sohasem remélt módon kikerüljenek a börtönből. Ha a katonaságnál megállják helyüket és megbízható, becsülétes, tisztességes emberként viselkednek, akkor új életnek, új szerencsének a csillagában reménykedhetnek. Csak az a fő — és ezt kérve, könyörögve hangsúlyozta a cikkíró — hogy a katonalétele ne vigyék magukkal eddigi rossz szokásaikat (lopás, hazugság, megbízhatatlanság), hanem ragadják meg az alkalmat, amit a sors eléjük tár, hogy új életet kezdjenek még akkor is, ha nagyon nehezükre esik is a katonai élet szigora.

A Bizalomnak ezt a cikkét — mint annyiszor — sok gúny és csúfolódás fogadta. „Prédikációnak” minősítették a nem vették észre, hogy nem „üres prédikációt” tartalmaz, hanem a valóságról világosít fel, mert így akarja előresegíteni az olvasóit az élet rengetegében. Lázár nem vette magának a fáradságot egy pillanatra sem, hogy megdobja: „talán mégsem futóbolond a Bizalom cikkírója, talán mégis érdemes lenne megfontolni szavait.” Lázár börtönbüntetésének ideje alatt csak egy tárgyon gondolkodott, azon, hogy vajjon milyen újabb bűncselekményeket vigyen véghez a szabadulása után. S most, amikor a szabadulás órája sokkal előbb ütött, mint azt valaha is remélte, írhatott neki a Bizalom akármit, ő nem tette magáévá s csak annak örült, hogy tervezett bűncselekményeit előbb hajthatja végre, de egy pillanatilag sem jutott eszébe, hogy ügyességét, erejét, körültekintő eszességét másra használja fel, nem csupán büntényekre. Az meg pláne nem jutott eszébe, hogy ha már életét kockáztatja, akkor ne gonoszságok kedvéért, hanem embertársai javáért — például sebesülteknek a harcvtalból való hátraszállításáért — tegye kockára.

Lázárnak első dolga volt, hogy — céljai érdekében — a katonaságtól megszökött s azonnai hozzáfogott tervei megvalósításához. Nagyon nagy összegeket — amelyekből előkelő, számos tagú családok hónapokig élnek — napok alatt ellumpolt s azután újabb bűncselekményeknek látott neki. Így halmozódtak fel tettei, amelyekkel a katonai rögtönítélő bíróság elé került, mivel a katonaság szökés miatt körözte.

Szomorú vége példát ad arra is, hogy miképpen teheti az ember a szerencsét szerencsétlenséggé. Az élet szerencsefordulatot nyújtott neki akkor, amikor a börtönből kiszabadította s alkalmat adott egy új élet megteremtésére is, de ő nem ragadta meg ezt az alkalmat, szerencséjét maga rontotta el és saját sírját maga ásta meg.

Most testétől megszabadulva, világosan látja, hogy mekkora bünt követett el Teremtőjével szemben azzal, hogy emberi létét így lealacsonyította, kapott tehetségeit rosszra használta és életét könnyelműen elherdálta. Emiatt akkora lelki szenvedéseket él át, amelyek sokkal nagyobbak minden földi szenvedésnél. Könnyitünk rajta — s magunkon is segítünk — ha hibáiból tanulunk.

A vén csavargó megtérése.

Karácsony este van. A város utcáin csipős, dermedt téli szél seper végig. Az emberek meggyorsított lépésekkel sietnek haza meleg otthonaikba, s lassan a város forgalmasabb utcái is elnéptelenednek. A mellékutcákon csak itt-ott lehet látni egy-egy hazafelé igyekvő embert, akinek a lábai alatt megroppan a keményre fagyott hó.

Fehér hótakaró borít be mindent. A fák ágait vastagon takarja a zúzmará, a házak ereszeiről jégcsapok csüngenek alá, mintha csipkével lennének díszítve. az ablakokra pedig fantaszlikus alakú

jégvirágokat rajzolt az öreg Téalapó reszkető kezeivel.

Az egyik mellékutcán toprongyos vén csavargó baktat megroggyanó lépésekkel. Fejét ide-oda forgatja menés közben és a szemének pillantásával kutatóan néz maga körül. Vedlett, rongyos térdig érő kabát van rajta, amelyről a gombok hiányzanak és a derekán spárgával van átkötve. Nyakában sál helyett egy piszoktól bizonytalan színűvé vált rongydarab, a fején fülíg lehúzott sapka, felette kopott posztókalap, a lábain levő cipők pedig zsákdarabokkal voltak becsavarva a hideg ellen való védekezés céljából. Arcát több-hetes torzonborz szakáll borította. Ijesztő volt a vén csavargó külső megjelenése a sötét téli estén. Olyan volt, mint az odujából kivert vén ordas, aki prédát keres magának.

Azonban az is lehet, hogy félt valamitől és azért nézett kutatóan maga körül menés közben.

Talán a saját maga lelkiismeretétől félt?...

S valóban az odujából, a megszokott korcsmasarokból zavarták ki az öreget karácsony estéjén, mert a szeretet ünnepén, a világ megváltójának a születése napján a korcsmákat is be kell zárni és ennél fogva a vén csavargó a megszokott időnél jóval korábban baktatott az éjjeli szállása felé, ami egy fuvarosnál az istállóban volt, a külváros egyik utcájában, ahol szanalomból és irgalomból megtúrták az öreget. Na meg azért, mert néha felseperte az udvart, meg fát vágott és más egyéb apró szolgálatokkal fizetett meg az éjjeli szállásért a fuvarosnak.

Amint kitélé haladt a városból, az egyik utcán betlehemesekkel találkozott, akik csengetyűszóval vonultak végig az utcán.

A vén csavargó a betlehemesek látására megtorpant egy pár pillanatra és megállt egyhelyben. — mint amikor valami váratlan dolog jön elébünk, ami emlékeztet valamire bennünket — és várt, míg a betlehemesek elvonultak mellette, aztán mintha valami húzta volna, ő is megindult a betlehemesek után, akiknek a látására valami derengeni kezdett a vén csavargó eldurvult lelkében. Valami régi, gyerekkori emlék elevenedett fel előtte a betlehemesek látására, amikor még ő is együtt járt karácsony estéjén a betlehemesekkel.

S mikor a betlehemesek betértek egy házba, amelynek ablakain világosság szűrődött ki az utcára a téli estén, a vén csavargó megállt a ház előtt és lassan odalopódzkodott a ház ablaka alá. Az ablakot borító függöny nem takarta el egészen az ablakot és egy kis résen be lehetett látni a szobába.

A szobában ragyogó fényben úszó karácsonyfa állott és a betlehemesek játszottak bent, amit kipirult arcú, örömtől csillogó szemű két gyermek nézett: egy négy év körüli kisfiú és egy hat év körüli kislány. A szoba háttérében a gyermekek szülei álltak és ünnepélyes arccal nézték a boldog gyermekeiket.

Erre a látványra a vén csavargónak az élet csapásaitól megdermedt szive kezdett felengedni és erőt vett elfásult lelkén az emlékezés, amelynek

nyomán valami jóleső, különös érzés járta át a lelkét. Egészen úrrá lett rajta az emlékezés és rövid percek alatt felelevenedett előtte az egész multja.

Képzletben látta magát mint boldog kisgyermeket a karácsonyfa előtt a szüleivel együtt. Aztán az iskolabajárás éveinek a képei bontakoztak ki lelki szeme előtt, amit az inaskodás évei — emlékeinek a képei követtek és utána sorban elevenedtek fel a következő évek képei, mintha csak filmen látta volna. A felszabadulás ünneplése és a vidám fiatal segédévek és az élet tavaszának virágaborulása. Látta magát viruló fiatal menyasszonyával az oltár előtt, amint kéz a kézben örök hűséget esküsznek egymásnak, amit a boldog házaseset első éveinek képei követtek. Látta magát mint örömtől büszke családapát kisgyermekével a karján.

Aztán elsötétültek a képek és a háttérben megjelentek az élete tragédiáját előidéző sötét felhők. Beteg lett a rajongva szeretett fiatal anya. Hosszantartó súlyos betegségbe esett és ő éjt nappallá téve küzdött érte a halállal s végül mégis csak a halál győzött. Másfélévi küzdelem után elragadta tőle szeretett hitvesét és anya nélkül maradt öt éves kisleánya.

Még magához se tért egészen a halál által okozott csapás kábulatából, máris újabb csapás érte. A hosszantartó betegség rengeteg pénzt emésztett fel és ő a betegség utolsó hónapjaiban a reá bízott idegen pénzhez nyílt, hogy fedezni tudja a betegséggel járó kiadásokat.

A sikkasztásra rájöttek. feljelentették érte, aminek a következményeképpen a börtönbe került.

A hosszantartó betegség és a felesége halála megtörte őt, de ő tartotta magát, mert férfi volt, de az újabb csapás leverte a lábáról. A fogság első napjait teljesen öntudatlan, letargikus állapotban élte át s mikor némileg magához tért, el akarta magától dobni az életet.

De a halálra való gondolás sötét perceiben, mint a villám szaladt lelkén keresztül a tudat, hogy neki gyermeke van, ártatlan lelkű, anyátlan árva, akiért élnie kell. És a gyermeke iránt érzett apai szeretete megakadályozta abban, hogy a sötét kétségbeesés óráiban lelkében megfogamzott végzetes tervét megvalósítsa.

Egy évre ítéltek el a sikkasztásért, amely idő, ha nehezen is, de valahogyan mégis csak eltelt és egy őszi nap reggelén kiszabadult a börtönből.

Első útja a temetőbe, a felesége sírjához vezette, onnan pedig az árvaházba a kislányához ment. Még a fogság ideje alatt értesítették arról, hogy a kisleányát az árvaházban helyezték el. Az árvaház irodáján érdeklődésére közölték vele, hogy a kisleányát kiadták vidékre nevelőszülőkhöz, akiknél megbetegedett és meghalt.

A kapott hír hallatára ájultan terült el az árvaház irodáján s csak nehezen tért magához. Sajnos az életben egy örömmért ezer fájdalommal kell fizetnünk.

Mikor magához tért az ájulásból, úgy viselkedett, mint aki megtévelyodött. Ordított, kiabált, követelte a gyermekét. Alig tudták lecsillapítani.

Imbolyogva, tántorgó lépésekkel hagyta el az árvaházat, mintha részeg lett volna, mikor az utcára ért átkozódni és káromkodni kezdett, miközben öklével az eget fenyegette.

Hogy feledni tudjon az italhoz menekült, amelynek testestől-lelkestől a rabja lett. Egy pár év alatt húsz évet öregedett. A külseje időközben ijesztő formát öltött, a szíve elfásult, a lelke pedig egészen eldurvult és minden iránt érzéketlenné vált. Az állattal határos színvonalra süllyedt emberi nivójából. Ha régi ismerősei látták az utcán, elkerülték.

Az évek hosszú során mindjobban elkérgesedett a szíve, a lelke pedig megdermedt, halott volt s most huszonhét év után, egy pár percre felengedett a vén csavargó dermedt, halott lelke az emlékezés hatása alatt, amelynek következményeképpen sűrű könnycseppek szántották végig a ráncos arcát és onnan alágördültek a földre, ahol megfagytak és úgy csillogtak a keményre fagyott havon, mint a gyöngyszemek.

A vén csavargó nekitámaszkodott a falnak, mert az emlékezés nyomán könnyű szédület fogta el s mind sűrűbben törtek elő szemeiből a felengedett szív kifelé kívánczó könnyei, amelytől megkönnyebbül az ember lelke.

Nem is vette észre, hogy a ház kapuja megnyílt a távozó betlehemesek előtt, akiket az egész család kikisért és csak arra eszmélt fel a magában való elmélyedéséből, hogy valaki megállt előtte és szól hozzája.

— Bácsi, te miért sírsz? — kérdezte tőle egy üde gyermekhang. — Talán nem kaptál a Jézuskától ajándékot?

A megszólításra magához tért a mult emlékein merengő vén csavargó és csodálkozó szemekkel nézett az előtte álló angyalarcú kisleányra, aki ragyogó szemeit ráemelve várta a választ tőle. A vén csavargó összeresztett, mert az ő kisleánya jutott eszébe, aki árva, magárahagyottan pusztult el idegen emberek között és egész testét meg rázó fojtott zokogásba kezdett.

A kislány, mikor látta, hogy nem kap választ a kérdésére, újra megszólalt.

— Bácsi, ne sírj, nesze, én neked adom, amit nekem hozott a Jézuska — és levéve nyakáról a vékony ezüstláncon függő Mária-érmet a vén csavargó felé nyújtotta.

A vén csavargó a kislányka felé nyújtotta a remegő kezét, de nem azért, hogy az érmet elvegye tőle, hanem meg akarta simogatni a kislányka aranyszőke haját.

A kislány pedig abban a hiszemben, hogy a síró öregember az éremért nyújtja feléje a kezét, beletette az érmet az öregember kezébe és így szólott hozzá:

— Most már ne sírj bácsi, neked is van ajándékod.

Az öreg ember hangos zokogásba kezdett a kisleány szavaira.

A kisleány tanácstalanul nézte a síró öregembert és nagyon csodálkozott azon, hogy az nem örül az ajándéknak, hanem még jobban sír.

— Talán fázol bácsi, vagy éhes vagy? — szólalt meg újra kérdően a kisleány. — Várjál bácsi, megkérem apukámat és anyukámat, hogy hívjanak be hozzánk és adjanak neked is vacsorát, — mondotta és eltipegett.

A vén csavargó kezében szorongatta a Mária-érmet, amely meleg volt a kislány testétől és jól-eső érzés öntötte el a szívét, amitől a sírása elhalkult.

Kis idő múlva újra visszajött a kislány apja kíséretében.

— Gyere be bácsi, nálunk jó meleg van és anyukám ad neked vacsorát, meg mákoskalácsot is, — invitálta kedvesen a kisleány.

— Jöjjön be jóember, hideg van itt kint, — hívta a kisleány édesapja is a vén csavargót.

S a vén csavargó, mintha megbűvölne a gyermek hangja, engedelmesen ment be vele a házba.

A lakásba érve, az asszony széket tett az asztalhoz a konyhában, leültette és ételt rakott elébe és felszólította, hogy vacsoráljon meg. Nem kérdezett tőle semmit, hanem a férjével együtt bementek a szobába, hogy ne zavarják az öreget a vacsora alatt, csak a kislány maradt kint vele, aki kedvesen biztatta, hogy vacsoráljon.

S a vén csavargó, mintha megigézte volna a kisleány tekintete, megbűvölve nézte az aranyhajú, kékszemű, angyalarcú kisleányt, akit olyannak látott, mint egy földreszállt angyalt és képzeletben fénykoronát látott ragyogni a feje körül.

Mikor megvacsorált, ami bizony nagyon is jól esett neki, mivel valóban éhes is volt, a kislány így szólt hozzá:

— Bácsi, mosi imádkozunk és köszönjük meg a jó Istennek, hogy vacsorát adott, mert mi apukával és anyukával mindig imádkozunk vacsora után, — mondotta a kisleány és összekulcsolva a kezét imádkozni kezdett.

„Aki nekünk ételt, italt adott, annak neve legyen áldott“...

S a vén csavargó is felállt az asztal mellett: imára kulcsolta a kezét és öszülő fejét meghajtván a láthatatlan, legnagyobb Úr előtt, csendesén, áhitattal mondotta az imát a kislány után, miközben újra a könnyektől homályosult el a szeme.

Huszonhét évvel azelőtt imádkozott utoljára a felesége sírjánál, amikor a temetőben elföldelték.

Az ima után úgy érezte magát, mintha megkönnyebbült volna, mintha valami nagy tehertől szabadult volna meg.

Mikor megvacsorált és elvégezte az imát, kijöttek a szobából a gyermek szülei és egy pohár borral is megkínálták a vén csavargót és azt mondták neki, hogy csak melegedjen jól meg, mert ők ugyanis fent lesznek éjjelig, mivel az éjjeli misére el fognak menni.

A meleg lakásban a vén csavargónak nemcsak a teste melegedett meg, hanem a lelke is az idegen emberek szeretetétől és feltárva a lelkét,

elmondotta szomorú sorsát és élettörténetét a gyermek szüleinek, akik megilletődve hallgatták a vén csavargó életének tragédiáját és a lelkükben hálát adtak az Istennek, hogy őket megkímélte a sors csapásaitól.

Közben éjfél felé közeledett az idő és a szülők készülődtek az éjjeli misére. A férfi összeszedett egy pár viselt ruhadarabot, az asszony pedig egy kis ennivalót csomagolt be és ajándékképpen átadták a vén csavargónak, aki átvette az ajándékot és megköszönve a szíves vendéglátást a szülőknek, majd Isten áldását kérve a ház lakóira, eltávozott.

Útközben, amint a zsebébe nyúlt, hogy holmi szivarvéget vegyen ki és rágyújtson, a kezébe akadt a kis Mária-érem, amit a kisleány adott neki s amelyet a lakásba való bemenetelkor a zsebébe csúsztatott. Meg akart fordulni, hogy visszamenjen és visszavigye az érmet a kislánynak, mert a kislány szülei bizonyosan keresni fogják, de mivel eszébejutott, hogy a kislány szülei éjjeli misére készültek és az idő is későre jár, ezért másnapra halasztotta el az érem visszavívését.

Mire idáig ért a gondolataiban, megkondult az éjjeli misére hívó harangszó a téli éjszakában, hogy a világ megváltójának, Krisztus Urunknak a születését hirdesse az embereknek és a vén csavargó is megindult a harangszó után a templom felé.

A templomhoz érve, csak a templom homályos előcsarnokába ment be, mert nem érezte magát külsőleg megfelelően öltözve ahhoz, hogy az Isten házába lépjen és nem akarta azt, hogy esetleg elhanyagolt külsejével megbotránkoztassa a templom ünneplő közönségét. Letérdelt az előcsarnokban, kezébe vette a kisleánytól kapott Mária-érmet, amely Szűz Máriát ábrázolta, amint a kis Jézust tartja a karjaiban és csendesén imádkozott.

Béke és nyugalom szállt a vén csavargó meggyötört, sokat szenvedett lelkébe a szeretet magasztos ünnepén és mikor a templomból hazatért és éjjeli nyugalomra hajtotta le a fejét, álmában a feleségét és a kisleányát látta viszont, akiket csókjaival halmozott el és a szeméből az öröm könnyei szivárogtak.

Másnap visszavitte az érmet a kisleány szüleinek, utána pedig a temetőbe ment el és felkereste a felesége sírját, amelyre alig tudott rátalálni a hóval borított sírhalmok között.

Hosszasan imádkozott a felesége sírjánál és a lassan hulló hó egészen elborította öszülő fejét, mire elvégezte az imáját és leróttá kegyeletét a régen eltemetett szeretett hitvesével szemben, akiről olyan sokáig elfeledkezett. Aztán kivett egy szál virágot a csokorból, amit a felesége sírjára vitt; az ajkához emelte, megcsókolta és elvitte magával emlékül.

A szeretet ünnepe után visszatért a rendes életre a vén csavargó. Állandó munkát keresett magának, újra rendszeren öltözködött és emberhöz méltóan élt. A korcsmákat elkerülte és vasárnapként a templomba járt, hogy hálát adjon a jó Istennek, amiért egy ártatlan lelkű kisgyermek szeretete által visszavezette őt a tévelygők szomorú út-

járól a rendes útra, amely megnyugvást és a sor-sával való megbékülést hozta el a számára a hosz-zú, kínos és szenvedésekkel teljes évek után.

Milyen csodás hatalma is van az emberi szí-vekbe oltott szeretetnek, ha egy ártatlan kisgyer-mek parányi szívének megnyilvánuló szeretete ilyen nagy változást tud előidézni egy elfásult szívé, el-durvult lelkű embernek az életében. S milyen fen-ségesen nyilvánul meg a mindenséget Teremtő Uruk akarata egy kisgyermek lelkén kereszt-ül, amit megérteni csak a tisztaszívű és nemes-lelkű emberek tudnak.

Négy év mulva a kisleány, aki a vén csavar-gónak a Mária-érmét adta és közben iskoláslány-nyá nőtt fel, amidőn karácsony estéjének napján délelőtt hazatért, elmondta az édesanyjának, hogy őt az utca sarkától egészen a házuk kapujáig egy öreg bácsi kísérte távolról, akinek az arca mintha ismerős lett volna.

— Még mikor a kapun beléptem is nézett utánam. Anyukám, én ezt a bácsit már láttam régebben valahol. Talán az a bácsi volt, akit én egyszer karácsony estéjén behívtam az utcáról, mert fázott és sírt, — mondotta a kislány az édes-anyjának.

Délután pedig egy kis csomagot hoztak a kisleány nevére címezve. Valami küldöncféle em-ber hozta, aki nem tudta megmondani, hogy ki küldte a csomagot, hiába kérdezték tőle.

Felbontották a csomagot, amelyben egy re-mekbekészült csillogó arany Mária-érem volt, finom-művű vékony aranyláncon.

Ugyanolyan volt, mint amelyet a kisleány négy évvel ezelőtt a vén csavargónak adott karácsony estéjén, csahogy aranyból volt.

— Jaj de szép, anyukám! — kiáltott fel öröm-mel a kisleány. — Anyukám ezt az az öreg bácsi küld-te, akivel én délelőtt az utcán találkoztam, — mon-dotta a kisleány.

S csakugyan helyesnek bizonyult a kisleány sejtése mert az érem egyik felére egy pár szó volt vésvé:

„Karácsonyi megemlékezésül az elsodort em-bertől.”

És a kisleány örömtől ragyogó szemei elho-mályosultak a benne megjelenő könnyecsepektől, mert bár az értelmi képessége még fejletlen volt, de a szíve érzése által megértette azt, hogy az éremre vésett pár szó mögött egy ember életének a tragédiája van...

A szeretet érzése, mint a megújuló tavasz, virágba borítja az emberek lelkét, hogy a legne-mesebb gyümölcsöt: a háláérzetet fakassza meg benne az iránt, aki a szeretet-érzetet isteni sugal-latra beleoltja a szeretete és jósága által a lelkébe.

A vén csavargó is leróta háláját azzal szem-ben, aki a szeretet érzetét megújította elfásult, el-durvult lelkében.

Évek alatt fillérenként gyűjtötte össze azon összeget, amelyből a kisleány részére az ajándé-kot készítette, hogy méltóképpen lerója háláját a kisleánnyal szemben.

* * *

Istennek fia, ki az istálló jászolában szület-tél, és a születésszel magaddal hoztad az embe-rek számára az Isten legszebb és legnagyobb aján-dékát, a szeretet érzését! Meggyőztél lélekkel bo-rulunk le előtted, és fájó szívvel kérünk téged ar-ra, hogy a szeretet érzését oltsd be az ártatlan-lelkű kisgyermek által azok lelkébe, akik apái-kat és testvéreiket egymással szemközt állították, hogy elpusztítsák egymást.

Szűnjön meg a hiábavaló vérontás, amely annyi áldozatot követel tőlünk és hozd el számunk-ra a békét, amely megnyugvást és megújuló sze-retetet fakaszt az emberek lelkében, és hogy a sze-tévedt bűnös emberek, bűnbánó alázattal visszatér-jenek jóságos mennyei Atyához, aki végtelen ir-galommal van a gyarló emberekkel szemben.

Adjunk hálát a jó Istennek az ő legszebb és legnagyobb ajándékáért, amit egyszülött fia által adott az emberek lelkébe és zengő énekünk dicsőítse az ég és föld örökös urát.

„Dicsőség legyen égben az Istennek, békeség a földön a jámbor szándékú embereknek.”

D. 1787.

Hasznos tudnivalók.

Kenő- és hengerolaj. A kenő- vagy henger-olaj forgalombahozatalával foglalkozó kereskedő külön engedély nélkül kenőolajból esetenként legfel-jebb 50 kg-ot, hengerolajból pedig legfeljebb 30 kg-ot kiszolgáltathat a mezőgazdasági termelőnek, ha a fogyasztó ezideig tőle rendszerint nem is vásárolt. A vevő büntetőjogi felelősséggel az eladónak nyi-latkozatot köteles adni arról, hogy a megvásárolt mennyiség a vásárlás napján meglévő és szabad ren-delkezése alatt álló mennyiséggel együtt nem haladja meg azt a mennyiséget, amelyre neki abban a hónap-ban valóban szüksége van.

Ezenkívül a vevő előírt módon (községi elől-járóság, bíró, jegyző, cséplési felügyelő, gazdasági felügyelőség aláírásával, pecsétével) tartozik igazolni, hogy cséplőgéppel, traktorral rendelkezik és csép-lési vagy szántási munkát végez. Ha a vevő nem egy, hanem több gépet használ, ennek arányában nagyobb mennyiségű kenő- és hengerolaj kiszol-gálására tarthat igényt. A kiszolgáltatás hatálya ezévi szeptember 30-ig terjed. Az ásványolajke-reskedő a fentiek szerint forgalombahozni kívánt kenő- és hengerolajnak zárolás alól való mentesi-tése céljából anyagigénylési kérelmet tartozik be-nyújtani az anyaghivatal ásványolajipari osztálya-hoz.

A határidő lejártá után visszamaradó olajmeny-niségeket az ásványipari osztályhoz legkésőbb október 5-ig be kell jelenteni.

Szerkesztői üzenetek

Jövő számunkban cikksorozatot kezdünk a „Kalevalá“-ról, a finn testvérménzethek népi hőskölteményéről, amely az egész világirodalom legnagyobb kincsei közé tartozik. Nevezetessége, hogy nem egy költő írta, hanem a finn nép egyszerű fiai találták ki, énekelték és adták tovább szájról-szájra, évszázadokon keresztül, amíg végül is akadt egy lelkes, kiváló finn ember, Lönnroth Illés, falusi orvos és néprajztudós, aki összeszedte a Kalevala énekeit, leírta és kinyomtatta a múlt század harmincas éveiben. Azóta a Kalevala elterjedt az egész világon, mert a finn eredetiből lefordították minden nyelvre és minden országban olvassák. A gyönyörűsége magyar fordítást Vikár Béla készítette s azok, akik jól tudnak finnül és magyarul, azt állítják, hogy ez a fordítás tökéletes, hű és eléri az eredeti mű értékeit.

A finn népi hősköltemény címe: Kalevala, azt jelenti, hogy Kaleva hazája, Kaleva hona. A hősköltemény tartalma azt mondja el, hogy Kaleva országában mi minden történt. A három főhősnek a neve: Vejnemöjnen, Ilmarinen és Lemminkejnen. Mind a három nehéz név, de mégis meg kell jegyeznünk. Vejnemöjnen költő és dalnok, muzsikus és gyógyító, egész Kaleva országnak legnagyobb, legjóságosabb bölcsje. Ilmarinen, a világ legkitűnőbb kovácsa, aki a földön minden remekbe tud kovácsolni, azonkívül pedig egykor régen, az ég-boltot is ő kovácsolta. Lemminkejnen, a harmadik, kalandvágyó „messzikedvű“ fiatalember, őt a költemény gyakran nevezi „léha Lemminkejnen“-nek, aki azonban alaposan rajtaveszt léhaságán.

A Kalevala 50 éneke — finn néven nevezve: 50 runója — mind nagyon érdekes és akár mulatságos, akár tanulságos, olyan bölcsességet áraszt, amiből minden idők nemzedékei tanulhatnak. És éppen ezért közlünk a Kalevaláról cikksorozatot, hogy alkalmat adjunk olvasóinknak arra, hogy a Kalevala bölcsességéből magukba fogadjanak valamit. Amíg olvasnak a Kalevaláról, addig gondoljanak arra, hogy ezt mind-mind egyszerű paraszt emberek, pásztorok, napszámosok, favágók, szénégetők stb. írták. A cikksorozatnak lesznek könnyebben és nehezebben érthető részei, mert a Kalevalában is vannak könnyebb és nehezebb részek. A Bizalom olvasói különböző műveltségi fokon állnak. Mindegyik vegye ki a cikksorozatból magának azt az értéket, ami neki van szánva és amiben örömet lel. Biztosak vagyunk afelől, hogy minden olvasónk, aki szeretettel fogadja, talál benne valamit, ami éppen neki válik javára.

Megmenekedem.

Oh, hát megörülök? Lelkem!
Nem, nem és újra nem!
A sorsigenlés megment, igen!
Tartsunk ki! Igazán, lelkem!

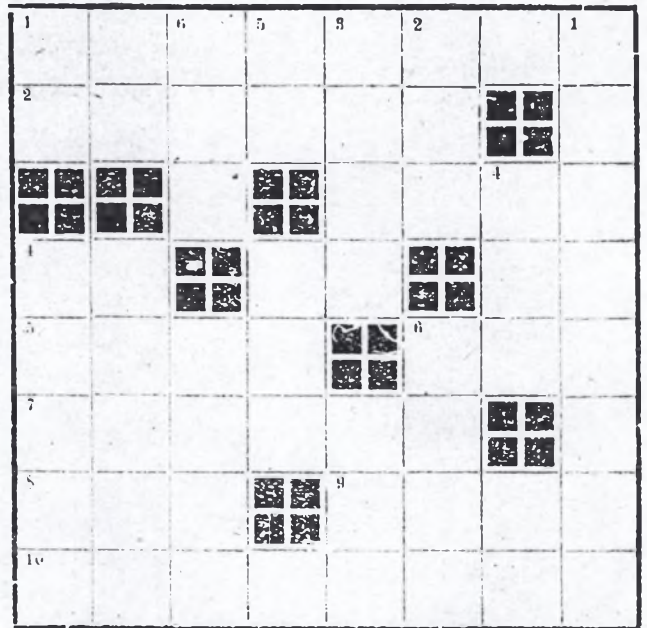
Életünket Isten adta,
Ki „igent“-t ért, de „nem“-et soha,
Azért, mert ügyetlen a létünk, mostoha.
Eléd szállok Isten, így: szállok magamba.

Eléd szállok, fellázdatt bensőmben.
Nem kötök ki semmit, csak az Igéd azt érzem,
Mintegy gyakorlatul, ime azt szeretem.
Evvél már meg is menekedem.

* * *

Meglásd, hogy bensőd
szűzen a haragtól
elevenen, távol,
egyesüljön ösztönödben
veled,
szeretni azt, ki ellened.

Keresztrejtvény.

Vízszintes: 1. Újévi köszöntés eleje. 2. Őszi, kékszinű gyümölcs. 4. Tagadószócska. 5. Egyik legfontosabb szervünk. 6. F. Ö. I. 7. Magyar miniszterelnök úr neve. 8. Nem le. 9. Ezt csinálja a lütkő is. 10. Fenyőfára, egy betű hiányával.

Függőleges: 1. Hires magyar regényíró. 2. G. A. V. 3. Olivér 4 betűje keverve. 4. Á. A. Ö. 5. D. L. 6. Leánynév; Aurélia rövidítése.

Felölös szerkesztő és kiadó:

GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE

Budapest, V., Markó-utca 27. fűldszint 6 szám.